

מסורת הש"ס

האשה נקנית פרק ראשון קידושין כ"א.

כ"א.

עין משפט
גרי מצוה

(א) מעשר שני פ"ד מ"ו
 חופספה דקדושין פ"א ה"ח
 (ב) ו' מוס' שנת קמה. ד"ה
 ומקנן (ג) גיטין ג"ד (ד) גיטין
 מד ע"א (ה) חופספה דסוטה
 פ"ב ה"ח ברכות כ"ז שנת
 קב. עירובין ס. מנהיג ד.
 ר"ה ל' מנחות מג. וע"פ
 חופספה דקדושין פ"א ה"ח
 (ו) ויקרא י"ב (ז) ט"ו (ח) [שם]
 (ט) [שם כ"ה א"ל] (י) [למקנן]
 (יא) חופספה דקדושין פ"א
 ה"ח ממלכת סוף פ"ב [למקנן]
 (יב) [למקנן פ"ב ע"א ע"ש]
 (יג) [בכמ"ט: נטהר. ודלקמן]
 (יד) [שם] (טו) [בדפוס:]
 (טז) [שם] (יז) [שם]
 (יח) [שם] (יט) [שם]
 (כ) [שם] (כ"א) [שם]
 (כ"ב) [שם] (כ"ג) [שם]
 (כ"ד) [שם] (כ"ה) [שם]
 (כ"ו) [שם] (כ"ז) [שם]
 (כ"ח) [שם] (כ"ט) [שם]
 (ל) [שם] (לא) [שם]
 (לב) [שם] (לג) [שם]
 (לד) [שם] (לה) [שם]
 (לו) [שם] (לז) [שם]
 (לח) [שם] (לט) [שם]
 (מ) [שם] (מ"א) [שם]
 (מ"ב) [שם] (מ"ג) [שם]
 (מ"ד) [שם] (מ"ה) [שם]

עד שימשוך. צבור: ויחזיק. צנית: משכו. הדיוט * חפץ של הקדש
 מיד הגוצר צמנה: ולא הספיק לפדומו. כלומר לתת דמיו לגוצר:
 נוסף מאתיס. דכי אייקר בשרות הקדש אייקר הוואיל ולא נתן
 המעות: לא יחא כה הדיוט נו'. שאס משכו מיד הדיוט: ישלס כל
 מעותיו דקנאו צמשיה וברשותו הוא
 דול: פדאו. נתן את המעות:
 ברתנ' כל מלווה האז נו'. גנמ'
 מפרש לכולה מנתי: שהזמן גרמא.
 שהזמן גורס * לה שצנא: חוץ מכל
 סקיף. פלאת הראש: וכל ששחית.
 פלאת זקן: וכל טעמא. דכהניס:
 גמ' אי נימא דמיחייב צנא
 למיעד לאנא. והכי משמע כל
 מלוות שהזן מלווה על אצו נשים
 פטורות צמשיה: איש אמו ואצו
 סיראו הכי לאן שנים. לשנים הוא
 אומר: המוטלוס (עליו) על האז.
 חוץ הכך דמפרש צברייתא ללמדו
 מורה ולמולו ולפדותו צה' סלעיס
 אס צבור הוא ולהשיאו אשה * וכולה
 ליף ואילי מקרא': אף להשיעו צנהר.
 שאל יפרוש צמשיה ותטעב ויסתכן
 אס אין ידע לטוט: ליטעות ס"ד.
 והלא ישז ולא למדו כלוס: כאליו
 מלמדו ליטעות. לכיון דלון לו
 אומנות ויסתך לתמו ילך בפרשת
 דרכיס וילטטס את הכריות: * כאשר
 צוה אסו. ולא את שרה: מיחייב
 איהו. כשיגדל: אשכחן מיד. לאצנהס
 כלמר כן: אינו אלא לשון זיוון.
 שיהא מנהיג חרין דצנר ונוהג מיד
 ונוהג לדורות: טיפדה ספדה נו'.
 כלומר קרי ציה (א) תפדה: ואיסי
 מנגן דלא מיפקדה. איסי אמו מנין
 שאינה מלווה לפדות את צנה דכיון
 דמלוות עשה על הזמן גרמא הוא
 צני קרה למעשה: לפדום אס
 עצמו. כשהוא צבור ולא פדאו אצו:
 ואיסי מנגן דלא מיחייבה. נהי
 דלציה אינו מלווה לפדותה דכתיב
 צבור צניף אימא איסי תפדה נפשה
 לכשתגדל דהא קרינן ציה תפדה
 אלמלא מלווה אצנא נמי קרינא
 ברתיה ה"פ: בראשית ז' ג'
 ו' צנו את יהושע ותקדה
 ואמצוהו כי הוא יעבר לפני
 הקם הזה והוא יגדל אותם
 את הארץ אשר תראה:
 דברים ג' כז
 7. את כל אשר עשה ה'
 אליכב ביד מיד היום
 אשר עשה ה' והלאה
 לדורותיכם:
 8. ופטר חמור תפדה בשא
 ואם לא תפדה ורפתחו כל
 רבבו בניך תפדה ולא יראו
 פני ריכם:
 9. כל פטר רגלם לכל בשא
 אשר יקריבו לך באדם
 ובבהמה יקרה לך אף פדה
 תפדה את כבוד האדם ואת
 כבוד הבהמה ואתמא
 תפדה: במדבר י"ח טו

עד שימשוך ויחזיק * משכו במנה ולא הספיק
 לפדותו עד שעמד במאתים נותן מאתיס מאי
 טעמא * ונתן הכסף וקם לו משכו במאתים
 ולא הספיק לפדותו עד שעמד במנה נותן
 מאתיס מאי טעמא * לא יחא כה הדיוט חמור
 מהקדש פדאו במאתים ולא הספיק למושכו
 עד שעמד במנה נותן מאתיס מאי טעמא
 ונתן הכסף וקם לו פדאו במנה ולא הספיק
 למושכו עד שעמד במאתים מה שפדה פדוי
 ואין נותן אלא מנה אמאי ה"ג נימא לא יחא
 כה הדיוט חמור מהקדש אמו הדיוט לאו
 במי שפרע קאי: * ברתנ' כל מצות הבן על
 האב אנשים חייבין ונשים פטורות וכל מצות
 האב על הבן אחד אנשים ואחד נשים
 חייבין * וכל מצות עשה שהזמן גרמא
 אנשים חייבין ונשים פטורות וכל מצות עשה
 שלא הזמן גרמא אחד האנשים ואחד הנשים
 חייבין * וכל מצות לא תעשה בין שהזמן
 גרמא בין שלא הזמן גרמא אחד האנשים
 ואחד הנשים חייבין * חוץ מכל תקיף * וכל
 תשחית * וכל תטמא למתיס: * גמ' מאי כל
 מצות הבן על האב אילימא כל מצות
 דמיחייב ברא למיעבד לאבא נשים פטורות
 והתניא * איש אין לי אלא איש אשה מנין
 כשהוא אומר איש אמו ואביו תיראו ה"ה
 כאן שנים אומר רב יהודה ה"ק כל מצות הבן
 המוטלות על האב לעשות לבנו אנשים חייבין
 ונשים פטורות תניא להא דת"ר * האב חייב
 בבנו למולו ולפדותו * וללמדו תורה ולהשיאו
 אשה וללמדו אומנות * וי"א אף להשיאו * במים
 רבי יהודה אומר כל שאינו מלמד את בנו
 אומנות מלמדו ליסמות ליסמות ס"ד אלא
 כאילו מלמדו ליסמות: למולו מנגלן דכתיב
 * וימל אברהם את יצחק בנו * והיכא דלא
 מהליה אבוה מיחייבי בי דינא למימהליה
 דכתיב * המול לכם כל זכר * והיכא דלא
 מהליה בי דינא מיחייב איהו למימהל נפשיה
 כל
 דכתיב * וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה איהו מנגלן דלא
 מיחייבא דכתיב * כאשר צוה אותו אלהים * אותו ולא אותה אשכחן מיד
 לדורות מנגלן תנא דבי ר' ישמעאל כל מקום שנאמר צו אינו אלא זירוז מיד
 ולדורות זירוז דכתיב * וצו את יהושע וחזקוה ואמצוהו מיד ולדורות דכתיב *מן
 היום אשר צוה ה' והלאה לדורותיכם: לפדותו: מנגלן דכתיב * כל בכור בנך
 תפדה * והיכא דלא פרקיה אבוה מיחייב איהו * למפרקיה דכתיב * פדה * תפדה
 ואיהו מנגלן דלא מיפקדה דכתיב תיפדה תפדה כל שמצווה לפדות את עצמו
 מצווה לפדות את אחרים וכל שאינו מצווה לפדות את עצמו * אינו
 מצווה לפדות אחרים ואיהו מנגלן דלא מיפירק נפשיה דכתיב
 תפדה תיפדה כל שאחרים מצווים לפדותו לפדותו מצווה לפדות את עצמו
 וכל שאין אחרים מצווים לפדותו לפדותו מצווה לפדות את עצמו ומנין שאין
 אחרים מצווין לפדותה דאמר קרא כל בכור בנך תפדה * בנך ולא בנותך
 * תנו רבנן * הוא לפדות לבנו לפדות הוא קודם לבנו רבי יהודה אומר בנו
 קודמו שוה מצותו על אביו וזה מצות בנו עליו אמר רבי ירמיה הכל מודין
 דמשמע צנין ולא צנומין ויש לומר דס"ד צבור צנין אצ מיז לפדות ולא נקצה אצל הנקצה
 בל

משכו במאתים ולא הספיק וכו' נותן מאתיס מ"מ לא יחא כה
 הדיוט חמור מהקדש. וא"ת מיפוק ליה מטעם דלמיתרו
 לגצוה כמסירתו להדיוט וכיון דמשכו במאתים אינו יכול לחזור * צו
 וי"ל כיון דצטעות היה כמו הכא שלא היה צבור שיצמנה השער לא
 היו כמסירה להדיוט וקשה דלאמר
 צפרק יס נוחלין (צ"ב דף ק"ג): ג"כ
 צנו של יוסף צן יועור דלשתי
 מרגייתא אמרה ליה דציתוהו זיל
 מוכרה לגוצר דהקדש ולא תשיימא
 את דלמיתרה לגצוה כמסירה להדיוט
 ואמאי הא שומא צטעות הוא אס
 ולאמר לתמה פחותה משיה וי"ל דצנר
 שאין שומתו ידועה כגון מרגייתא *
 גומר דצמנו אפי' משויה יומר שרי
 כמו כן מסופק שמא שוה פחות א"כ
 י"ל דהתם כשס אותה צפחות משויה
 מתכווין לומר להקדש א"כ שייך לומר
 אמירתו לגצוה כמסירתו להדיוט אצל
 הכא לא מתכווין לומר כלל כשמשכו
 צמתיס שכן היה שוה צאותה שעה
 ולא שייך אמירתו לגצוה כמסירה
 להדיוט * א"כ * אמו הדיוט א"כ * במי
 שפרע קאי. וכיון דהדיוט אינו יכול
 לחזור צו צנא מי שפרע היכא דיהיז
 לו דמי כמו כן הקדש לא יחזור צו
 וקשה דלאמר פרק הנוקין (גיטין ד' ג') *
 דימתי הרי הן כהקדש ולא מיקנו אלא
 צכספס * א דאן יחיז דמי לימתי
 אפיירי חל א זקן לוקח יכול לחזור
 צו אייקור ימתי יכלו לחזור צהס שלא
 יחא כה הדיוט חמור מכה הקדש
 ואמאי והא צהדיוט נמי איכא צמי
 שפרע * וי"ל דלא דמי דהתם גבי ימתי
 מדלוריייתא דייס כהדיוט וא"כ אינס
 קוים * צנא משיכה אלא שייפו חכמים
 כחס * לעשות כהקדש שיהו קוים
 צכספס הילכן צמקוס הפדסס של
 יתומים אוקימונא * אצנא אפי' להדיוט
 קאי צמי שפרע כדי שלא יהיה כה
 הדיוט מרצוה משלהן ולא יצואו לידי
 הפסד ע"י תקנת חכמים כי לולי
 התקנה היו חוזרים צהס אפי' קצלו
 המעות * כיון שלא משך אצל הקדש
 דמלאורייתא הוא דמקני צכספא
 אצל צננן תקנו משיכה להרחימן שלא
 יחא כה הדיוט חמור מכה הקדש
 וכיון דהדיוט אינו יכול לחזור צו
 אלא א"כ מקצלו עליו מי שפרע
 נוקמיה אצנייס צכספס ולא יוכל הקדש
 לחזור צו כלל כיון שקיצל הכסף:
 ארתו ולא אותה. וא"ת למ"ל קרה
 מיפוק ליה דמלוות עשה
 שהזמן גרמא הוא שנימתי צמשיה
 ללדמו ונשי פטורות וי"ל כיון דמשיס
 השמיני והלאה אין לו הפסק לאו
 ומן גרמא הוא * וא"ת אכתי מ"ע
 שהזמן גרמא הוא דלון מלן אלא
 ציוס כדליתא צפרק הערל (גימנת
 דף ע"ב). וי"ל דליתא כמ"ד התם
 דמליה שלא צמנה נוהגת צין ציוס
 צין ציליה: * ואיהי מנא * צן ציוס
 מיחייבה למיפירק נפשיה דכתיב
 תפדה תיפדה. ואס תאמר מיפוק ליה
 משוס דכתיב כל צבור צנין תפדה
 ואיל

ביה אמירתו לגבוה שהרי לא אמר שהוא נותן אלא יתן. ואיכא מ"ד אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט אמרין במה שהוא
 תחת ידו שהוא יכול למוסרו, אבל מה שאינו תחת ידו לא הוי כלום אפילו הקדישו אינו קדוש ומשום הכי אצטריך משכו,
 דהא אפילו אין המעות בידו נחתיב בהן. משום הכי נקט פדאו במאתים לסברא דילן להודיע שנתן המעות ולסברא אחרתא
 להודיע שהמעות ברשותו ונתנם, וה"ה אפילו לא נתנם אם הם תחת ידו דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט. ולפירושא קמא
 משום שיש להודיע שנתן המעות חזרו. הא נמי אפי' דקנין הקדש בכסף, לתועלת הקדש נימא דלא נקב משום
 לא יחא כה הדיוט. אטו. כלומר וכי הדיוט רשאי לחזור בו הוא אם יחזור בו יקבל עליו מי שפרע, ויחזיק בו וימול את בשר ערלתו
 וכל אהב הדיוט. אטו. כלומר וכי הדיוט רשאי לחזור בו הוא אם יחזור בו יקבל עליו מי שפרע, וימול את בשר ערלתו וכל אהב הדיוט.
 דכל אהב הדיוט. אטו. כלומר וכי הדיוט רשאי לחזור בו הוא אם יחזור בו יקבל עליו מי שפרע, וימול את בשר ערלתו וכל אהב הדיוט.
 שד הקדש על העליונה, ואפי' דבבא קמייתא דאמרינן קנה דוקא כשלא הולא אבל אם הולא חזרו בו הגובר ואינו מקבל עליו מי שפרע שיפה כח הקדש מכה הדיוט, אבל כשקנה הדיוט מגובר נתן
 כסף אפי' שהוקר קנה שהתורה אמרה שיקנו ההקדש בכסף. נשים פטורות. וכי הבת פטורה מכבוד אב ואם. נשים. שהודיה הבן והבת. תניא. תנן במתני' מה ששנו בברייתא. לטעות. שמתוך שאין לו אומנות (גורם לן להיות מלטסס את הבריות. לכם.
 רבים משמע והיינו ב"ד. אשר לא ימול ונכרתה. אלמא הוא מצווה. תפדה. קרי ביה תפדה דלא מיחייב לפדות את בנה דלא מפקדה בפרקנה וידה.

דש א מיי פ"ו מהל' ערכין
 הל"י:
 שה ב ג ד מיי פ"ב מהל'
 ע"י הלכה ג:
 שוה מיי פ"ו מהל' ממרים
 הל"י סגנו עשין קצו
 טושיע וי"ד ס"י רמ סעי' ח:
 שוה מיי פ"א ופ"ג מהל'
 מילה ה"א סגנו עשין כח
 טושיע וי"ד ס"י רס:
 שה ח מיי פ"א מהל' צבוריס
 ה"א סגנו עשין קמד
 טושיע וי"ד ס"י רמ סעי' ח:
 שפ"ב מיי פ"א מהל' מ"מ
 ה"א סגנו עשין יב
 טושיע וי"ד ס"י רמ סעי' ח:
 ש"ט י מיי פ"א מהל' מילה
 ה"א סגנו עשין כח
 טושיע וי"ד ס"י רס:
 ש"א ב טושיע ס"ט בגי'ה:
 ש"ב ל מיי פ"א מהל'
 צבוריס ה"א סגנו
 עשין קמד וטושיע וי"ד ס"י רמ
 סעי' טו:
 ש"ג מ מיי ס"ט טושיע ס"ט
 סעי' צ:
 ש"ד ג מיי ס"ט ה"א טושיע
 ס"ט ס"א:
 ש"ה ס מיי ס"ט ה"א טושיע
 ס"ט סעי' טו:

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה תיפדה וכו' קרי
 ביה תפדה: (ב) תוב' ד"ה אטו
 וכו' צכספס דהייבא דקא
 הי"ב:

הנהגות מהר"ב

רנשבורג
 [א] תוב' ד"ה אטו כו' דקא
 הי"ב דמי ליתמי אפירי חל אן
 כו'. ולענין לתחוק מלת אן
 ע"פ הסוגיא דגיטין יעשה
 ודו"ק:

מוסף תוספות

א. אפילו לא משכו נמי כיון
 שאמר לפדותו במאתים. מוס'
 ב. כי לא אמר לקנות
 רק שוה צמתיס. ס"ג. צמקוס
 גיטין דף נב. תקשה צנ"ל. גבי
 הקדש כה"ג אינו יכול לחזור
 כיון דאיכא מי שפרע בהדיוט
 ד. ולא קיימי אפי' במי שפרע.
 ה. כמו פירוש הבן דאין
 זמנו אלא [משליש], וקרי
 ליה לקמן בפרקין (לד.) מ"ע
 שלא הזמן גרמא. מוס' ה"א ע"ש.

תוס' ר"י הוקן

עדי שמשוך. המטלטלין
 ויחזיק בקדש. משכו. חפץ
 של הקדש שהגובר מכה.
 לפדותו. ליתן המעות. ונתן
 הכסף. גבי הקדש כתיב שאין
 אדם קונה מן הקדש אלא
 בכסף. משכו במאתים. איכא
 מאן דמפרש שלא דבר כלום
 אלא ששאל לגובר בכמה
 סכף תתן לי זה החפץ ואמר
 לו הגובר במאתים ועמד
 ומשכו. אבל אם אמר לו
 מאתיס אתן לך אינו יכול
 לחזור בו אפי' שלא משך.
 דאמירתו לגבוה כמסירתו
 להדיוט. והעיקר דלא אמרין
 אמירתו לגבוה וכו' אלא במה
 שהוא נתן לגבוה כגון שור
 זה עולה כדאמרין כיצד
 אמירתו לגבוה וכו', אבל מה
 שהוא אומר ליתן לא שייך
 להודיע שנתן המעות חזרו.

מוסף רש"י

מאי טעמא ונתן הכסף
 וקם לו. אן הקדש נקנה
 נכשיה דכתיב ויהי יוסף
 ממשית כסף עירק עליו יוסף
 לו ואין שטר וחסקה קנין
 קרקעותיו ולא משיכה את
 המטלטלין (לקמן דה). שהזמן
 גרמא. דליתא טעמא דלא
 מנתיב צה (לקמן דה). וכל מצות
 ברא למיעבד לאבא. כגון כבוד ומלא (לקמן דה). שוה מצותו על אביו וזה מצות בנו עליו. מלות
 פשיטו של אכ זה היתא על אצו שמת ומלתי צנו עליו (בבכות מט.)

מוסף רש"י

מאי טעמא ונתן הכסף
 וקם לו. אן הקדש נקנה
 נכשיה דכתיב ויהי יוסף
 ממשית כסף עירק עליו יוסף
 לו ואין שטר וחסקה קנין
 קרקעותיו ולא משיכה את
 המטלטלין (לקמן דה). שהזמן
 גרמא. דליתא טעמא דלא
 מנתיב צה (לקמן דה). וכל מצות
 ברא למיעבד לאבא. כגון כבוד ומלא (לקמן דה). שוה מצותו על אביו וזה מצות בנו עליו. מלות
 פשיטו של אכ זה היתא על אצו שמת ומלתי צנו עליו (בבכות מט.)